

KÖZPONTI STATISZTIKAI HIVATAL
NÉPESSÉGTUDOMÁNYI KUTATÓ INTÉZETÉNEK
KUTATÁSI JELENTÉSEI

DEMOGRÁFIAI TÁJÉKOZTATÓ FÜZETEK

4.

**A NÉPESEDÉSPOLITIKA ELVI KÉRDÉSEI TÖRTÉNETI MEGKÖZELÍTÉSSEN
ÉS NEMZETKÖZI ÖSSZEHAISONLÍTÁSBAN**

*

**A NÉPESEDÉSPOLITIKAI DÖNTÉSEKET ALAKÍTÓ TÉNYEZŐK
MAGYARORSZÁGON**

*

**A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ UTÁNI
MAGYAR NÉPESEDÉSPOLITIKÁKBAN TÜKRÖZŐDŐ ÉRTÉKEK**

*

A NÉPESEDÉSPOLITIKA ALAPKÉRDÉSEI

Készült az Országos Középtávú Kutatási-Fejlesztési
Terv Ts-3/3 jelű kutatási programja keretében,
az 1. sz. alirány részeként

**BUDAPEST
1988/2**

TARTALOMJEGYZÉK

	oldal
ANDORKA RUDOLF: A NÉPESEDÉSPOLITIKA ELVI KÉRDÉSEI TÖRTÉNELMI MEGKÖZELÍTÉSBEN ÉS NEMZETKÖZI ÖSSZEHASONLÍTÁSBAN	7
I. A NÉPESEDÉSPOLITIKA FOGALMA	10
II. A GYERMEKSZÁMOT BEFOLYÁSOLÓ POLITIKA INDOKOLTSÁGÁNAK, HATÉKONYSÁGÁNAK, MEGEGEDETTségÉNEK KÉRDÉSEI	13
III. A NÉPESEDÉSPOLITIKA CÉLJÁVAL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK	27
IV. A NÉPESEDÉSPOLITIKA ESZKÖZEIVEL KAPCSOLATOS KÉRDÉSEK	33
V. ÖSSZEFOGLALÁS	37
HOÓZ ISTVÁN: A NÉPESEDÉSPOLITIKAI DÖNTÉSEKET ALAKÍTÓ TÉNYEZŐK MAGYARORSZÁGON	45
I. A POLITIKAI (IDEOLÓGIAI), HATALMI (STRATÉGIAI) ÉS NEMZETKÖZI HELYZET ALAKULÁSÁNAK NÉPESEDÉSPOLITIKAI SZEREPE, JELENTŐSÉGE	49
1. A népesedéspolitikai célok és az általános politika	49
2. A népesedéspolitikai célok és az állam nemzetközi helyzete, a második világháború után	59
II. A HARMONIKUS TÁRSADALMI-GAZDASÁGI FEJLŐDÉS ÉS A NÉPESEDÉS	65
III. A NÉPSZAPORODÁS ÉS A NÉPESSÉGSTRUKTÚRA ALAKULÁSÁNAK HATÁSA A NÉPESEDÉSPOLITIKA CÉLJAINAK MEGHATÁROZÁSÁRA	73
IV. ÖSSZEFOGLALÁS	81
MONIGL ISTVÁN: A MÁSODIK VILÁGHÁBORÚ UTÁNI MAGYAR NÉPESEDÉSPOLITIKÁKBAN TÜKRÖZŐDŐ ÉRTÉKEK	87
I.	89
II.	91
1. Politika és népesedéspolitika	91
2. Értékek és a népesedéspolitika	95
III.	101
1. Az 1953-as népesedéspolitikai programot jellemző értékek	101
2. Az 1973-as népesedéspolitikai programot jellemző értékek	103
3. Az 1984. évi új, távlati népesedéspolitikai stratégia és értékei	104
IV. ÖSSZEFOGLALÁS	110
ÖSSZEÁLLÍTÁS Az MSZMP VII-XIII. kongresszusainak népesedés-népesedéspolitikával foglalkozó szövegrészeiből	121

	oldal
MONIGL ISTVÁN: A NÉPESEDÉSPOLITIKA ALAPKÉRDÉSEI	133
1. Bevezető gondolatok.	135
2. Az 1973-as népesedéspolitikai intézkedések néhány tanulsága	137
3. Népesedéspolitika és politika	138
4. A népesedéspolitika hatékonyságáról	144
5. A távlati népesedéspolitikai koncepció egyes hiányosságairól és vitás elemeiről	146
6. Befejező megjegyzések	150